

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **K. I.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2020, č. j. OAM-588/ZA-ZA11-ZA20-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2020, č. j. OAM-588/ZA-ZA11-ZA20-2020, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci se *nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou. Gruzie, odkud žalobce pochází, je totiž na seznamu bezpečných zemí původu. Žalobce s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí. Domnívá se, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi původu považovat nelze.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 8. 9. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Vedly ho k tomu politické důvody. Od roku 2006 je členem strany Národní sjednocené hnutí. Do roku 2012 se neangažoval veřejně, podnikal ve své lékárně. Po roce 2012 už se aktivně účastnil politiky. A začaly přicházet výhrůžky. Pomáhal kandidátovi na místo starosty města Marneuli, byl jeho pravou rukou. Při volbách docházelo k podvodům, volební lístky končily v koši. Žalobce se k tomu vyjádřil veřejně. Poté začaly větší výhrůžky. Žalobce se přesto v televizi a na sociálních sítích vyjadřoval kriticky vůči vládě. Podporoval bývalého prezidenta S. V roce 2016 proběhly parlamentní volby. Žalobce přešel do strany Nová Gruzie a kandidoval za ni do parlamentu. Jeho bývalý spolustraníček a protikandidát mu spolu s dalším protikandidátem začali vyhrožovat. Žalobce měl oblibu lidí. Ve volbách však neuspěl. Došlo k podvodům a ubrali mu hlasy. Jeho příbuzný viděl, jak jeho volební lístky hází do koše. Když to nahlásil, tak mu začali vyhrožovat.
3. Jednoho dne v roce 2016 před parlamentními volbami mu zavolali z neznámého čísla a požádali ho o schůzku. Nevěděl, že šlo o lidi z opozice. Bylo na ní asi pět nebo šest lidí. Odvezli ho autem, zastavili u lesa, postavili ho na kolena a přiložili mu zbraň k hlavě. Řekli mu, že buď nechá Gruzii, nebo ho zabijí a nikdo na nic nepřijde. Žalobce s tím souhlasil. Jako věřícího muslima ho nechali přísahat na Korán, že opustí zemi. Příbuzní jeho protikandidáta mu potom rozbili lékárnu. Šel v ní po něm člověk s nožem, kterému utekl. Zaznamenaly to kamerové záznamy. Zavolal policii a televizi. Policie ty lidi zadržela, ale následně je všechny propustila. Jsou propojení. Žalobce následně ještě více lidí napadlo a zbilo. Oficiálně podal stížnost na policii, ale nevedlo to k žádnému výsledku. Ti lidé naopak šli za jeho synem do školy a vyhrožovali mu, ať toho nechá, nebo bude mít i syn problémy. Jakmile mu to syn řekl, rozhodl se, že Gruzii opustí. Někdo z vlády přišel k němu do lékárny a dali mu vysokou pokutu. Jeden známý z vlády mu řekl, že tu pokutu dostal proto, že podporuje S.
4. Žalobce byl kvůli uvedeným problémům asi třikrát nebo čtyřikrát na policii. Výsledkem byly jen pokuty, které obdrželi pachatelé, ale ani je nezaplatili. Jinak se nic nedělo. Žalobce pak znovu na sociálních sítích dostával výhrůžky, protože podporoval protesty proti zničení pomníků v Marneuli. Nepřestal podporovat svůj národ a kritizovat proruskou vládu, se kterou měl proto problémy. Nemohl se svobodně projevovat, vyhrožovali mu. S policií sám problémy neměl, ani ho ve vlasti nikdy trestně nestíhali. Podporovatelé jeho protikandidátů říkali lidem, aby nechodili do jeho obchodu. Ze strachu se vyhýbal různým společenským akcím. Policie si vždy vymyslela důvod, proč mu nevydá nějaký doklad o jednání s ní. Ve vyšetřování by policie i chtěla pokračovat. Ale poté jim někdo vždy zavolá a nařídí jim, ať to neřeší. Má na policii jednoho kamaráda, který mu řekl, že nemohou nic udělat, protože když jim poslanec zavolá a řekne jim, že nic nesmí dělat, tak to tak dělat nesmí. Na lidi, kteří mu vyhrožovali, nepodal žalobu. Nemá to cenu, oni mají lidi všude.
5. Žalobce v letech 2018 a 2019 neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu v Německu. Poté jej z Německa vyhostili a dostal zákaz vstupu. Původně používal příjmení M. Po deportaci z Německa v březnu 2019 si jej změnil na I. a vyřídil si nový cestovní doklad na toto jméno. Z Gruzie vycestoval v květnu 2019. S vyřízením dokladu ani s vycestováním ze země žalobce neměl žádný problém. Než v ČR požádal o mezinárodní ochranu, žil v Německu a Polsku.

6. Na podporu svých tvrzení žalobce předložil několik fotografií dokládajících jeho politickou aktivitu a zničení lékárny.
7. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* z listopadu 2020 („Hodnocení Gruzie“). Podle této zprávy v Gruzii obecně a soustavně nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. V Gruzii neprobíhá žádný aktivní mezinárodní nebo vnitřní konflikt. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. Gruzie je členem OSN. Ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků. Ochranu proti pronásledování nebo špatnému zacházení upravuje řada zákonů. Gruzie je přijímala téměř vždy v součinnosti s Radou Evropy a dalšími mezinárodními organizacemi.
8. Gruzínská ústava garantuje základní práva a svobody, včetně svobody volného pohybu a zákazu mučení a jiného, krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Dochází ale například k porušování soudní nezávislosti a nestrannosti, porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám. Gruzie umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství a dalším justičním institucím. Případnou nečinností nebo zneužitím pravomocí státních orgánů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců.
9. Na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z *Hodnocení Gruzie* žalovaný shledal, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný žalobci vytkl, že se v zemi původu neobrátil se stížností na postup policie na nadřízený policejní orgán a že na osoby, se kterými měl problémy, nepodal žalobu k soudu. Z *Hodnocení Gruzie* podle žalovaného plyne, že gruzínští občané mohou ke své obraně využít řadu legálních prostředků, včetně podání stížnosti ke státnímu zastupitelství a justičním institucím. Nečinností či zneužitím pravomoci státních orgánů se věnuje také úřad ombudsmana a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případě porušení práv jednotlivců. Žalobce však tyto možnosti nevyužil. Přitom v minulosti neměl problém s policií ani nikdy nečelil trestnímu stíhání. Nelze proto předpokládat, že by mu příslušné gruzínské orgány ochranu neposkytly.
10. Žalovaný v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003, podle kterého „[n]eučiní-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně.“ Problémy žalobce se navíc datují do roku 2016 a primárně souvisí s parlamentními volbami, ve kterých kandidoval. V roce 2017 z Gruzie odjel a od té doby se již politicky neangažoval.
11. Závěrem žalovaný uvedl, že nemůže odhlédnout od skutečností, které „poněkud azylový příběh dotyčného devalvují“. Poukázal na to, že v roce 2016, kdy mělo docházet k předmětným incidentům, již pobýval v Německu. Tam opakovaně používal padělané

doklady totožnosti a měnil svou identitu. Proto jej vyhostili. Aby ztížil svou identifikaci při opětovném návratu do EU, změnil si jméno. O zjevné účelovosti jeho azylové žádosti svědčí i to, že byl z vlasti naposled vycestoval v květnu 2019, o azyl požádal až v září 2020. Hlavním motivem jeho žádosti je legalizace pobytu.

12. Žalovaný shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Rozhodnutím ze dne 27. 11. 2020, č. j. OAM-588/ZA-ZA11-ZA20-2020 („napadené rozhodnutí“) zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou.

III. Žaloba

13. Žalobce namítá, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou. Žalovaný si neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval skutečnostmi, které žalobce v rámci správního řízení uvedl. Napadené rozhodnutí opřel pouze o obecné závěry. Ty se nijak netýkají skutkových tvrzení žalobce.
14. Žalovaný odkazuje na zcela obecné informace z *Hodnocení Gruzie*, které nesouvisí s důvody žádosti žalobce. *Hodnocení Gruzie* vytvořil žalovaný pro účely zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí. Nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. *Hodnocení Gruzie* je neobjektivní a zcela nedostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu. Nezhledňuje individuální důvody žádosti žalobce. Není přesné, jak to vyžaduje § 23c písm. c) zákona o azylu.
15. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli. Neznamená to však, že by se na něj důkazní břemeno kompletně přesunulo a že by žalovaný mohl prakticky rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací z různých zdrojů o zemi původu. Správní orgány mají ze zákona povinnost zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tuto povinnost nesou i v případě žádosti o mezinárodní ochranu podané cizincem, který pochází z bezpečné země původu. Žalobce svou část důkazního břemene unesl tím, že žalovanému poskytl věrohodnou výpověď. Uváděl skutečnosti, které mohou mít relevanci pro udělení mezinárodní ochrany. Nic v rozhodnutí žalovaného nenasvědčuje individuálnímu posouzení žádosti žalobce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí skutkové závěry o tom, zda by se právům žalobce v jeho konkrétním případě mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů.
16. K nevyčerpání prostředků vnitřní ochrany žalobce cituje dva rozsudky Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, „mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby mohla být považována podmínka nemožnosti ochrany vlastní země za splněnou. V situaci, kdy stěžovatelka v průběhu řízení tvrdila, že jí vlastní země nebyla schopná či ochotná ochranu poskytnout, i kdyby o ni požádala, bylo na místě, aby správní orgán toto její tvrzení zvážil a případně vyvrátil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, tedy relevantních informací a zpráv o zemi původu“. Podle rozsudku ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, „jako důvod pro neudělení azylu nemůže obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc, a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu.“

17. Žalobce oponuje také tvrzení žalovaného, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, podle kterého čas podání žádosti nelze žadateli sám o sobě klást k tíži a posuzovat jeho žádost jako účelovou.

IV. Vyjádření žalovaného

18. Žalovaný považuje uplatněné žalobní námitky za nedůvodné. Žalobce svou vlast neopustil z azylově-relevantních důvodů. Jeho obavy z návratu jsou neopodstatněné. Gruzie splňuje podmínky pro její zařazení na seznam bezpečných zemí původu. Z výpovědi žalobce nelze dovodit, že by tento předpoklad ve vztahu k němu neplatil. Žalovaný žalobce opět odkázal na možnost využití dostupných prostředků vnitřní ochrany.
19. Žalovaný také nesouhlasí s tím, že by neshromáždil dostatečné podklady pro rozhodnutí. *Hodnocení Gruzie* se opírá o řadu zdrojů, které na svém konci tato zpráva uvádí a cituje. Žalobce měl možnost se k ní vyjádřit. Tuto možnost nevyužil a se zprávou se seznámit nechtěl.
20. Důvodem podání žádosti o azyl je pouze legalizace pobytu. To žalobce již neúspěšně zkoušel v Německu. Žalovaný jej odkázal na zákon o pobytu cizinců.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu.
22. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání. Sice ho původně v souladu s vůlí žalobce nařídil na 12. 1. 2022. Při přípravě na jednání ovšem shledal, že tu jsou důvody pro postup podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a zrušení rozhodnutí žalovaného bez jednání pro podstatné porušení ustanovení o řízení, které mohlo mít dopad na zákonnost rozhodnutí. Nadto se pro nemoc pár dní před termínem původně nařízeného jednání omluvila ustanovená tlumočnice. Krajský soud proto shledal, že bude procesně nejehospodárnější nařízené jednání zrušit a rozhodnout o věci samé bez něj.
23. Žaloba je důvodná.
24. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se *neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.* Institut bezpečné země původu je každopádně procesním institutem, nikoliv hmotněprávním. Vede proto pouze k jistým procesním zjednodušením pro žalovaného a neměl by mít hmotněprávní dopady (viz Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020-52, bod 18).

25. Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení *Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie*. Zařazení Gruzie na tento seznam by mělo znamenat, že Gruzie (s příslušným teritoriálním omezením) splňuje podmínky pro označení země za bezpečnou podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, který vychází ze směrnice č. 2013/32/EU („procedurální směrnice“; viz přílohu č. I procedurální směrnice). Žalovaný tedy nemá povinnost tyto podmínky zkoumat jednotlivě ve vztahu ke každé žádosti o mezinárodní ochranu.
26. Pokud tedy žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. *Tato domněnka je ovšem vyvratitelná*. A každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel musí přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho *mimořádný azylový příběh* odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32).
27. V případě bezpečných zemí původu se oproti standardnímu řízení zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatele o mezinárodní ochranu. Žadatel proto musí tvrdit a prokázat, že u něj nastaly *individuální skutečnosti* (jež zná nejlépe právě tento žadatel), které vyvrací, že ve vztahu k němu je země jeho původu bezpečná (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2021, č. j. 4 Azs 82/2021-69). Domněnku bezpečnosti žadatel vyvrátí, pokud uvede natolik *ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta*, ze kterých bude možné usuzovat na hrozbu pronásledování nebo vážné újmy (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2020, č. j. 6 Azs 62/2020-27). Žadatel by tedy měl tvrdit a v rámci svých možností prokázat, že u něj existují důvody, které mohou být potenciálně relevantní pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany, tj. důvody, které by bylo možné považovat za pronásledování nebo vážnou újmu a při splnění dalších podmínek by mohly vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany.
28. Na rozdíl od žalovaného se krajský soud domnívá, že *žalobce v tomto případě své důkazní břemeno unesl a domněnku bezpečnosti Gruzie vyvrátil*. Předně krajský soud zdůrazňuje, že žalobce byl v minulosti politicky exponovanou osobou, což žalovaný nezpochybnil. Zároveň žalobce uváděl, že v souvislosti se svými politickými aktivitami v minulosti čelil nejenom výhrůžkám, ale i fyzickým útokům (zavlečení do lesa, napadení a poničení lékárny). Na podporu svých tvrzení doložil několik fotografií, včetně fotografií z kamerového záznamu, který zachycuje útok v lékárně. A také potvrzení o jeho kandidatuře do parlamentu.
29. Žalovaný však doložené důkazy nijak nehodnotí a nevysvětluje, proč žalobce i přes jejich doložení domněnku bezpečnosti nevyvrátil. Jediná věcná argumentace žalovaného se týká toho, že žalobce podle žalovaného nevyčerpal všechny dostupné prostředky ochrany. Žalobce se podle žalovaného mohl obrátit se stížností k státnímu zastupitelství, justičním institucím, případně na úřad ombudsmana nebo neziskové organizace.
30. Krajský soud nejprve zdůrazňuje, že v případě bezpečných zemí původu se předpokládá obecná dostupnost ochrany před pronásledováním. Jde o jeden z předpokladů zařazení

země na seznam bezpečných zemí původu. Tento předpoklad by ovšem měly odrážet informace o zemi původu ve správním spisu, což se nestalo, jak správně namítá žalobce.

31. Obecně platí, že neochota žadatele vyhledat ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu v zemi původu neodůvodňuje závěr, že by taková ochrana nebyla dostupná. V některých případech však po žadateli nelze požadovat, aby se nejprve pokusil vyhledat ochranu v zemi původu. Je-li například původcem pronásledování stát, měla by se uplatnit domněnka, že účinná vnitřní ochrana není žadateli dostupná (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57). Může být také zjevné, že stát nedokáže nebo nechce poskytnout žadateli ochranu před soukromými původci. Snaha o vyhledání vnitřní ochrany by neměla žadatele vystavit dalšímu pronásledování nebo jeho hrozbě.
32. Žalovaný nezkoumal, zda se v případě osob, s nimiž měl žalobce problémy, jedná výlučně o nestátní původce pronásledování či vážné újmy. *Přitom řádné vymezení původce pronásledování má význam právě ve vztahu k otázce vnitřní ochrany.* To platí i v případě bezpečných zemí původu. Pokud žadatel z bezpečné země původu tvrdí pronásledování ze strany soukromých osob, pro účely vyvrácení domněnky bezpečnosti by měl zároveň tvrdit relevantní skutečnosti ve vztahu k nedostupnosti ochrany státu.
33. Žalobce přitom nebyl zcela pasivní. Nerezignoval na snahu vyhledat ochranu nejprve v zemi původu. Opakovaně se obracel na policii. Ta mu však ochranu neposkytla. Podání trestního oznámení naopak vedlo k dalším problémům a k výhrůžkám ve vztahu k synovi žalobce. I pokud by se jednalo výlučně o soukromé původce, *žalobce v rámci řízení na základě vlastních zkušeností zpochybnil dostupnost ochrany státu v jeho konkrétním případě.* Jeho tvrzení považuje krajský soud pro účely vyvrácení domněnky dostupnosti ochrany v bezpečné zemi původu za dostatečná. Bylo tedy na místě, aby žalovaný blíže zkoumal, zda v případě žalobce existuje ochota a schopnost příslušných státních orgánů poskytnout žalobci patřičnou ochranu. Nestačí přitom shromáždit informace o institucích, které by ochranu obvykle poskytovat měly. Podstatné je, zda tyto instituce budou ochotny a schopny (*willing and able* ve smyslu čl. 7 odst. 1 *in fine* směrnice 2011/95/EU) ochranu poskytnout s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti případu žalobce. Je tedy nutné zkoumat případné propojení osob, před kterými žalobce uprchnul, na vládnoucí politiky. A posoudit tak jejich schopnost ovlivňovat činnost orgánů činných v trestním řízení. Krajský soud také připomíná žalovanému, že za poskytovatele ochrany nelze považovat nevládní organizace (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 22/2011-108).
34. S ohledem na důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu a s přihlédnutím k důkazům, které žalobce v řízení doložil, *měl žalovaný jeho žádost posoudit ve standardním řízení ve vztahu ke všem formám mezinárodní ochrany.* V případě postupu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu musí jít o zjevně nedůvodnou žádost. Tato zjevnost musí plynout z toho, že (1) azylové důvody žadatele nepřeváží nad skutečností, že žadatel pochází z bezpečné země původu. A (2) z individuálních okolností azylového příběhu žadatele, který neprokáže, že právě pro něj není jeho vlast bezpečná (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Az 31/2020-41, bod 34). V daném případě podle krajského soudu nebyla splněna ani jedna z těchto podmínek. Rozsah a obsah informací, které žalobce v řízení uvedl a v rámci svých možností i doložil, nevylučuje, že u něj může existovat odůvodněný strach z pronásledování, případně vážné újmy.

35. Žalovaný v závěru svého rozhodnutí neurčitě naznačuje, že azylový příběh žalobce nemusí být zcela věrohodný. Poukazuje na skutečnosti, které podle něj tento příběh „devalvují“. Zejména žalovaný odkazuje na to, že v roce 2016, kdy mělo docházet k zmiňovaným problémům, již žalobce pobýval v Německu, kde vystupoval pod různými identitami a o mezinárodní ochranu požádal až s velkým časovým odstupem.
36. Takového zkratkovitě tvrzení uvedené jaksi nad rámec až v závěru odůvodnění rozhodnutí však krajský soud nemůže považovat za řádné posouzení věrohodnosti žalobce (k tomuto tématu blíže viz Noll, Gregor. *Credibility, Reliability and Evidential Assessment*. In: Costello, Cathryn, Foster, Michelle, a McAdam, Jane (eds.). *The Oxford Handbook of International Refugee Law*. Oxford University Press, 2021, s. 607-622). V první řadě krajský soud upozorňuje, že *hodnocení věrohodnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu by mělo předcházet věcnému posouzení jeho žádosti*. Výsledkem tohoto hodnocení by totiž mělo být určení skutečností, které dále budou předmětem meritorního posouzení. Opačný postup je nelogický. *Pokud je totiž azylový příběh ve všech jeho relevantních okolnostech nevěrohodný, v zásadě nemá smysl dále posuzovat, zda žadatel splňuje podmínky pro mezinárodní ochranu*. Nevěrohodná výpověď žadatele z bezpečné země původu také nemůže vyvrátit domněnku bezpečnosti.
37. Hodnocení věrohodnosti je zároveň komplexní a často složitý proces, jehož výsledkem obvykle nebude pouze věrohodnost nebo nevěrohodnost žadatele. Výpověď žadatele může být částečně věrohodná ve vztahu k některým tvrzeným skutečnostem, zatímco bude nevěrohodná ve vztahu k těm dalším. Při hodnocení věrohodnosti zároveň žalovaný nemůže připisovat váhu čemukoliv. Musí se soustředit pouze na skutečnosti významné pro věcné posouzení žádosti. *A z odůvodnění negativního rozhodnutí pak musí být zřejmé, která tvrzení žadatele či části jeho azylového příběhu považuje za nevěrohodná a proč*. Nic takového ovšem rozhodnutí žalovaného neobsahuje. Žalovaný nepoužívá pojem věrohodnost. Mluví jen o devalvací azylového příběhu, aniž by konkrétně vysvětlil, co tím má na mysli. Z odůvodnění rozhodnutí není jasné, kterou část příběhu žadateli nevěří. *Žalovaný ve skutečnosti žádné hodnocení věrohodnosti neprovádí*. Výpověď žalobce nekonfrontuje s dalšími důkazy, které doložil, ani s informacemi o zemi původu. Pouze poukazuje na určité negativně vyznívající skutečnosti, z nichž pak dovozuje svou často uváděnou argumentaci o snaze o legalizaci pobytu.
38. Pokud by byla pravda, že žalobce v roce 2016, kdy se měly odehrát všechny incidenty, o kterých mluvil, již byl v Německu, mělo by to samozřejmě velký význam pro hodnocení věrohodnosti jeho azylového příběhu. Tuto skutečnost však žalovaný dovodil ze svého závazného stanoviska, které vypracoval v rámci řízení o správním vyhoštění žalobce. Toto stanovisko rekapituluje obsah policejního protokolu o podání vysvětlení žalobcem dne 7. 9. 2020. Podle protokolu žalobce skutečně uvedl, že v roce 2016 pobýval v Německu. Z tohoto protokolu však již neplyne, kdy přesně měl do Německa odcestovat. V protokolu o pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu přitom žalobce uvedl, že do Německa z Gruzie odjel „asi někdy v roce 2017“. *Pokud žalovaný z tohoto údaje chtěl činit nějaké skutkové závěry, minimálně měl dát žalobci prostor, aby se k tomuto rozporu vyjádřil, případně aby blíže časově zarámoval jednotlivé incidenty i jeho odjezd ze země*. Případně bylo možné ověřit vstup žalobce na území Německa prostřednictvím německých orgánů. Přihlédnout lze také k tomu, že fotografie, které žalobce doložil a které mají zobrazovat útok v lékárně, nesou datum 28. 9. 2016.

39. To, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu s jistým časovým odstupem, samo o sobě nesvědčí o účelovosti či nedůvodnosti podané žádosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52). *Může to však hrát roli právě při posouzení věrohodnosti výpovědi žadatele* [viz také čl. 4 odst. 5 písm. d) směrnice 2011/95/EU]. Zároveň je ale nutné zohlednit i další okolnosti případu a případné negativní závěry o nevěrohodnosti řádně zdůvodnit. To ale žalovaný v tomto případě neudělal. Ve vztahu k naznačované nevěrohodnosti je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

40. Krajský soud vzhledem k shora uvedenému dospěl k závěru, že žalovaný vydal rozhodnutí v důsledku podstatného porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, což mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. *Namísto postupu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu mělo ve věci proběhnout standardní řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu z hlediska všech jejích forem.* Proto soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V novém rozhodnutí tak žalovaný bude muset posoudit žádost žalobce z pohledu všech forem mezinárodní ochrany.
41. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení. Žádné však nevyčísлил. Proto mu je soud nepřiznal. Žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 12. ledna 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce